

Завдяки оптимізації процесу планування контроль по-перевірочної роботи за 9 місяців поточного року зменшено кількість планових перевірок на 10 відсотків проти аналогічного періоду минулого року.

В той же час, рівень узгодженості донарахованих сум зріс більше ніж удвічі (з 18,7 % до 38,8%), а рівень стягнення зріс в 6 рази (з 44,6 % до 72,2 %), що свідчить відбір платників податків для посиленої уваги податківців саме порушників податкової дисципліни і лояльне відношення до сумлінних платників.

Разом з тим, система управління ризиками – це постійний процес, який не виключає виявлення нових ризиків.

А в кінцевому результаті податкові органи повинні виховувати у платників податків звичку дотримуватись податкового законодавства, а не фіскальними методами примушувати їх платити податки.

*В.М. Савченко к.е.н., професор
Кіровоградський національний технічний університет*

РОЗВИТОК ФУНКЦІЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ

В дослідженнях вчених, що займаються проблемою формування інформації для управління, традиційно зазначається, що бухгалтерський облік є функцією управління. В теоретичному аспекті залишається актуальним з'ясування сучасних проблеми обліку, аналізу та контролю у взаємозв'язку з процесом управління, а для практики – з точки зору інформаційних запитів управління на різних рівнях.

Дискусійним питанням залишається взаємозв'язок таких функцій управління, як облік і контроль. В цьому зв'язку, доцільним є проведення дослідження даної проблематики за такими напрямками:

- уточнення сутності та взаємозв'язку функцій управління та визначення місце серед них обліку та контролю;
- дослідження взаємозв'язку саме функцій обліку і контролю.

Співвідношення функцій управління і змістовності обліку на різних рівнях управління мають певну відмінність і різну ієрархію. Дослідження особливості реалізації таких функцій управління як облік, аналіз і контроль на рівні галузевого управління здійснено А. М. Кузьмінським. Саме А. М. Кузьмінський акцентував питання багатоаспектності системи обліку та необхідності постановки та розв'язання їх як представлення обліково-аналітичної інформації, так і технологій обліку, його організації, необхідності забезпечення кадрового, методичного та організаційного.

На макрорівні статистичний облік є базовим для забезпечення потре такої функції управління, як регулювання. Є суттєві проблеми з організац статистичного обліку, які обумовлені невідповідністю чинного законодав ства. Так, Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звіт ність в Україні" зазначено, що статистична звітність базується на дани: фінансового обліку, а обов'язковість ведення фінансового обліку поширю ється лише на суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб.

Базовим принципом обліку, що насамперед визначає його функції в умо вах ринкової економіки є автономність. Проблемою є те, що потреба уза гальнення даних на макрорівні обумовлює необхідність узгодженості показ- ників за методологією їх формування, що є особливо проблемним для аграр- ної сфери. Спостерігається невідпрацьованість механізму організації статис- тичної звітності внаслідок незацікавленості товаровиробників в поданні ін- формації (низький рівень культури бізнесу, відсутність правового механізму відповідальності за неподання або подання неякісної інформації).

Отже, формування системи бухгалтерського обліку як функції управ- ління пов'язано з необхідністю постановки і розв'язання таких наукових проблем на регіональному та галузевому рівнях управління: відпрацювання інтегрованої концепції інформаційного забезпечення реалізації функції ре- гулювання, що пов'язано як з формуванням системи звітності, (в тому числі і статистичної) як складової бухгалтерського обліку, так і з розробкою ме- тодології та методики моніторингу аграрного виробництва; розробка сис- теми забезпечення обліку як кадрового, так методичного і організаційного.

Одним з основних факторів ефективного господарювання кожного під- приємства є зміна системи управління через використання соціально- економічних методів на базі розвитку обліку і контролю.

Становлення ефективного механізму господарювання зумовлює необ- хідність розвитку більш гнучких систем обліку і контролю. В зв'язку з цим є необхідним переглянути теоретичні і методологічні засади функціону- вання обліку та визначити тенденції його розвитку в системі управління.

Функції обліку є центральною категорією науки "Рахівництво". Функ- ціонування облікової системи як складової системи більш високого по- рядку – системи управління, потребує наукового обґрунтування напрямів розвитку функцій. Функції бухгалтерського обліку безпосередньо пов'язані з його метою і принципами. Тенденції розвитку функцій обліку слід досліджувати у взаємодії з іншими категоріями: сутність обліку, його ме- та, завдання та метод.

Грунтовне дослідження функцій обліку в механізмі управління аграрно- го виробництва здійснено Г.Г. Кірейцевим. Є необхідним продовжити да- ний напрямок досліджень, визначити тенденції розвитку функцій бухгал- терського обліку та обґрунтувати організаційно методологічні передумови ефективної їх реалізації в сучасних умовах існування бізнесу.

Під функцією ми розуміємо дію, що забезпечує досягнення мети, тобто функція є обумовленою, "похідною" від змісту, предмету та цільових завдань обліку. В цьому зв'язку, окреслення функцій бухгалтерського обліку ґрунтується перед усім на усвідомленні сутності, мети та завдань бухгалтерського обліку.

Під розвитком функцій ми розуміємо динаміку в їх ієрархії, посилення окремих, становлення нових. Функції обліку досліджуються в теорії бухгалтерського обліку і безпосередньо підпорядковані меті існування облікової системи, яка задається зовні. Практична реалізація функцій обліку безпосередньо пов'язана з методом бухгалтерського обліку. В сучасних умовах метод бухгалтерського обліку є можливим визначити, як сукупість наукових способів, методичних прийомів, правил і засобів, що забезпечують послідовність вирішення завдань обліку та дозволяють пізнати місце фактів господарського життя з метою управління господарськими процесами.

Відповідно до етнологічного змісту під функцією ми розуміємо дію, комплекс дій, що забезпечують досягнення мети, тобто функція є "похідною", обумовленою сутністю та метою бухгалтерського обліку. Для бухгалтерського обліку, як складної соціально – обумовленої системи, мета задається зовні і змінюється і розвивається відповідно з тенденціями розвитку системи вищого порядку (системи управління). Тенденції розвитку системи управління, ускладнення його механізмів, виникнення місць нових суб'єктів і об'єктів в умовах ринку, зумовили необхідність розширення кола завдань обліку і відповідно еволюцію його функцій в напрямку задоволення цільових запитів управління на різних рівнях.

В цьому зв'язку в вітчизняній науковій літературі із облікової проблематики (як і на теренах пострадянського простору) сформувалося дві діаметрально протилежних підходи щодо тенденції еволюції бухгалтерського обліку: перший зводиться до того, що напрямком еволюції обліку – це є інтеграція; другий – диференціація. Нам імпонує концепція, яка суперечує формування бухгалтерської інформаційної системи, як механічного сумування її складових, але і не абсолютизує цілісність системи в контексті виокремлення її підсистем: фінансової та управлінської.

Розвиток функцій обліку в цьому зв'язку доцільно досліджувати з точки зору даної концепції, що не суперечить можливості інтеграції облікової та економічної служб підприємств з метою забезпечення оптимальних умов реалізації функцій обліку в системі управління. В цьому ми бачимо діалектичний зв'язок проблем диференціації та інтеграції.